

V Bruseli 22. januára 2026
(OR. en)

5626/26

FREMP 21
JAI 90
AG 11
POLGEN 17
DISINFO 6
HYBRID 9
AUDIO 9
EDUC 18
JEUN 12
CULT 6
COMPET 78
SOC 32
COHOM 22
ANTIDISCRIM 5

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	22. januára 2026
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2026) 12 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Únia rovnosti: Stratégia proti rasizmu na roky 2026 – 2030

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2026) 12 final.

Príloha: COM(2026) 12 final

V Štrasburgu 20. 1. 2026
COM(2026) 12 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNE MU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Únia rovnosti: Stratégia proti rasizmu na roky 2026 – 2030

ÚVOD

Európska únia (EÚ) sa hlási k jednote, demokracii a dodržiavaniu ľudských práv. Rozmanitosť ľudí žijúcich v EÚ je jednou z jej najväčších predností, čo potvrdzujú aj zakladajúce zmluvy. EÚ je [Únia rovnosti](#) „založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám“¹. Tento základ právneho poriadku EÚ predpokladá **prostredie bez rasizmu, v ktorom môže každý prosperovať a prispievať k prosperite svojej spoločnosti**. V časoch, keď sú tieto hodnoty spochybňované, EÚ stojí na strane svojich občanov, ich práv a slobôd a nepripúšťa žiadnu formu rasizmu ani diskriminácie na základe rasového alebo etnického pôvodu.

Komisia v roku 2020 prijala [akčný plán EÚ proti rasizmu na roky 2020 – 2025](#), čím odštartovala novú ambicióznú etapu v úsilí EÚ o komplexný boj proti rasizmu. Akčný plán bol prelomovou iniciatívou, ktorá prispela k ochrane každého v EÚ pred rasizmom a rasovou diskrimináciou. Navrhlo sa v ňom množstvo opatrení proti rasizmu, ktoré sa majú vykonať na úrovni EÚ, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, vrátane legislatívnych iniciatív na posilnenie ochrany pred rasovou diskrimináciou² a zvýšenej podpory organizácií občianskej spoločnosti zameraných na boj proti rasizmu prostredníctvom programu [Občania, rovnosť, práva a hodnoty](#).

Komisia okrem toho pokračovala v budovaní silného rámca na boj proti rasizmu posilňovaním partnerstiev s partnermi, vymenovaním [prvého koordinátora boja proti rasizmu Komisie](#) a nadviazaním dialógov s organizáciami občianskej spoločnosti a odborníkmi z členských štátov. Akčný plán viedol k tomu, že **14 členských štátov prijalo samostatné národné alebo regionálne akčné plány proti rasizmu**. Ako je zdôraznené v [správe o vykonávaní akčného plánu EÚ proti rasizmu](#), od prijatia plánu sa dosiahol významný pokrok, najmä pri riešení štrukturálneho rasizmu, prijatím prierezového prístupu k tvorbe politiky, ktorý zahŕňa rôzne formy diskriminácie, a zavedením protirasistických aspektov do viacerých oblastí politiky, napríklad do politík v oblasti vzdelávania, zamestnanosti a zdravotníctva.

Akčný plán EÚ proti rasizmu na roky 2020 – 2025 pomohol dostať rasizmus do centra verejných diskusií o pluralizme, rovnosti a nediskriminácii a podporilo sa ním väčšie povedomie o hrozbe, ktorú rasizmus predstavuje pre hodnoty Únie zakotvené v článku 2 [Zmluvy o Európskej únii \(ZEÚ\)](#). Napriek tomu, keďže **takmer dvaja z troch Európanov aj v roku 2023 vnímali vo svojej krajine EÚ rasovú diskrimináciu ako rozšírenú** (61 % na základe farby pleti, čo je o 2 percentuálne body viac ako v roku 2019, a 65 % na základe toho, že daná osoba je Róm, čo je o 4 percentuálne body viac)³, treba urobiť viac.

Predseda Ursula von der Leyenová oznámila v nadväznosti na doterajšie úspechy a s vedomím si práce, ktorú ešte treba vykonať, vo svojich [politických usmerneniach na roky 2024 – 2029](#) **stratégiu boja proti rasizmu**. Táto iniciatíva zodpovedá výzve Európskeho parlamentu **pokračovať v práci na akčnom pláne boja proti rasizmu po roku 2025** vypracovaním plnohodnotnej stratégie EÚ⁴. Členské štáty privítali oznámenie stratégie

¹ [Zmluva o Európskej únii \(ZEÚ\), článok 2](#).

² Viac podrobností nájdete v: [správe o vykonávaní akčného plánu proti rasizmu](#).

³ [Eurobarometer](#) – Diskriminácia v Európskej únii 2023.

⁴ [Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. novembra 2022: Rasová spravodlivosť, nediskriminácia a boj proti rasizmu v EÚ \(2022\)0389](#).

proti rasizmu a vyjadrili svoje pevné odhodlanie bojovať proti rasizmu a všetkým formám nenávisti⁵.

Touto stratégiou sa reaguje predovšetkým na požiadavky **zachovávať hodnoty EÚ, posilňovať Úniu rovnosti a zabezpečiť**, aby spoločnosti EÚ zostali otvorené, pluralitné a inkluzívne. **Boj proti rasizmu je navyše bezpečnostným záujmom⁶ a strategickou investíciou do zvyšovania konkurencieschopnosti EÚ.** Podľa nedávnej [štúdie OECD](#) sa odhaduje, že rasová alebo etnická diskriminácia stojí EÚ každoročne až 12,7 miliardy EUR v podobe strateného HDP.

Uvoľnenie potenciálu ľudí zasiahnutých rasizmom a rasovou diskrimináciou ako pracovníkov, podnikateľov a lídrov je preto nevyhnutné pre rast a stabilitu. Na dosiahnutie prosperujúcich hospodárstiev a súdržných spoločností treba čeliť pretrvávajúcej výzve rasizmu. Cesta ku skutočnej [Únii rovnosti](#) si vyžaduje ambiciózne a trvalé kroky na zabezpečenie rovnakých práv a príležitostí pre všetkých. Cieľom tejto stratégie je **bojovať proti rasizmu vo všetkých jeho formách vrátane rasizmu voči osobám čiernej pleti, protirómskemu rasizmu, antisemitizmu, rasizmu namierenému proti Aziatom a nenávisti voči moslimom a nenávisti voči moslimom**. Pozornosť sa v rámci stratégie venuje rasizmu vo všeobecnosti a konkrétnym opatreniam na boj proti diskriminácii.

V súlade so všetkými stratégiami Únie pre rovnosť je stratégia boja proti rasizmu založená na **prierezovom politickom prístupe s cieľom riešiť komplexnosť nerovností, s ktorými sa stretávajú jednotlivci, ktorí čelia viacerým a vzájomne sa prelínajúcim formám diskriminácie⁷**. Je úzko prepojená so súčasnými a pripravovanými stratégiami EÚ v oblasti rovnosti, ako aj s ďalšími dôležitými iniciatívami Komisie⁸.

Táto stratégia vychádza z výsledkov rozsiahleho konzultačného procesu⁹ a zahŕňa ciele opatrenia aj kroky na začlenenie boja proti rasizmu do všetkých politík EÚ. Sústreďuje sa najmä na prácu koordinátorov Komisie v oblasti boja proti rasizmu, boja proti antisemitizmu a podpory židovského života, boja proti nenávisti voči moslimom, ako aj na prácu Komisie v oblasti rovnosti, začlenenia a účasti Rómov, ochrany základných práv a boja proti trestným činom z nenávisti. Stratégia je ďalej v súlade so zisteniami [európskej panelovej diskusie občanov o boji proti nenávisti v spoločnosti](#), ktorá vydala odporúčania zamerané na boj proti nenávisti vo všetkých jej formách a na podporu vzájomného rešpektu.

⁵ Pozri napríklad [závery Rady o boji proti rasizmu a antisemitizmu](#), [závery Európskej rady z 18. decembra 2025](#), výmeny v [Rade pre spravodlivosť a vnútorné veci \(spravodlivosť\) – konzílium](#) a v [Rade pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a spotrebiteľské záležitosti](#).

⁶ Zmluva o fungovaní Európskej únie, článok 67 ods. 3: Únia sa usiluje zabezpečiť vysokú úroveň bezpečnosti prostredníctvom opatrení na predchádzanie a boj proti trestnej činnosti, rasizmu a xenofóbii [...].

⁷ Diskriminácia na základe rasového alebo etnického pôvodu sa môže prelínať s diskrimináciou súvisiacou s inými charakteristikami alebo identitami, ako je pohlavie, zdravotné postihnutie, vek, náboženské vyznanie alebo viera, sexuálna orientácia, rodová identita, sociálno-ekonomický pôvod/status, čím sa znevýhodnenie ešte znásobuje. Nenávisť voči migrantom sa často prelína s rasizmom a posilňuje ho.

⁸ Vráťane tých týkajúcich sa [Rómov, boja proti antisemitizmu a podpory židovského života, rodovej rovnosti, rovnosti LGBTIQ+, práv osôb so zdravotným postihnutím, boja proti nenávisti voči moslimom, boja proti nenávisti, integrácie a začleňovania, práv dieťaťa](#), ako aj [dostupného bývania, kvalitných pracovných miest, boja proti chudobe, občianskej spoločnosti](#).

⁹ [Vyjadrite svoj názor: Stratégia boja proti rasizmu](#) Výzva na predloženie podkladov a verejná konzultácia. Konzultácie s mladými ľuďmi a mládežníckou občianskou spoločnosťou sa uskutočnili v rámci procesu kontroly vplyvu na mládež Komisie.

KAPITOLA I – RIEŠENIE ŠTRUKTURÁLNEHO RASIZMU

Pochopenie štrukturálneho rasizmu na jeho účinné riešenie

Rasizmus je vymedzený ako „presvedčenie, že dôvod, ako je „rasa“¹⁰, farba pleti, jazyk, náboženstvo, národnosť alebo národný či etnický pôvod, ospravedlňuje pohrdanie osobou alebo skupinou osôb, alebo predstavu o nadradenosti osoby alebo skupiny osôb“ podľa [Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii Rady Európy \(ECRI\)](#). Ľudia zasiahnutí rasizmom často pociťujú dôsledky takéhoto pohrdania pri hľadaní bývania, hľadaní práce, v práci a v prístupe k vzdelávaniu¹¹. Môže to viesť k diskriminácii z dôvodu rasového alebo etnického pôvodu.

Rasizmus prežívaný počas celého života sa hromadí a vytvára prekážky. Táto pretrvávajúca forma rasizmu sa často označuje ako „štrukturálny rasizmus“. Jeho vplyv môže byť škodlivejší ako ojedinelé prípady rasovej diskriminácie, pretože znemožňuje prístup k rovnakým príležitostiam a môže pretrvávať po celé generácie¹². V štúdiách Agentúry EÚ pre základné práva (FRA) sa uvádzajú prekážky a ich vplyv na život ľudí zasiahnutých rasizmom a rasovou diskrimináciou¹³. Napríklad priemerná dĺžka života rómskych žien a mužov v EÚ je o 7,4, resp. 8 rokov kratšia ako u žien a mužov v celkovej populácii. Hoci väčšina ľudí afrického pôvodu v EÚ pracuje (71 %), takmer polovica z nich (46 %) má pre svoje zamestnanie nadmernú kvalifikáciu. Takisto je trikrát pravdepodobnejšie, že moslimské domácnosti v EÚ budú čeliť vážnej materiálnej deprivácii (19 %) než domácnosti v celkovej populácii (6 %). Rasizmus môže byť významným faktorom, ktorý prispieva k takýmto nerovnostiam.

Členské štáty sa touto problematikou zaoberajú v rámci boja proti rasizmu na vnútroštátnej úrovni. Komisia v tejto súvislosti **navrhuje, aby členské štáty uľahčili vypracovanie pracovného vymedzenia štrukturálneho rasizmu v rámci expertnej skupiny** pre vnútroštátne vykonávanie akčného plánu EÚ proti rasizmu¹⁴.

V súlade so [stratégiou EÚ pre boj proti antisemitizmu a podporu židovského života](#) sa Komisia a všetky členské štáty zaviazali **bojovať proti všetkým formám antisemitizmu** a odsudzujú každú formu rovnako. Komisia a všetky členské štáty používajú vymedzenie antisemitizmu podľa Medzinárodnej aliance pre pripomínanie holokaustu (IHRA)¹⁵.

V súlade so [strategickým rámcom EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov](#) sa Komisia a všetky členské štáty zaviazali vykonávať účinné politiky na dosiahnutie cieľov stanovených v **boji proti protirómskemu rasizmu** a pri zlepšovaní sociálno-ekonomického začlenenia a účasti Rómov.

Komisia v záujme **riešenia nenávisti voči moslimom** v EÚ vypracuje komplexnú štúdiu o tom, ako sa prejavuje, a navrhne opatrenia na jej riešenie, ako aj podporí úsilie členských

¹⁰ Odkaz na „rasový a etnický pôvod“ je v súlade s právnou terminológiou EÚ a medzinárodnou terminológiou. Komisia však zdôrazňuje spoločný názor, že pojem „rasy“ vychádza výlučne zo spoločnosťou vytvorených predstáv a odmieta pojem biologické „rasy“.

¹¹ [FRA 2023:Život s tmavou pleťou v Európskej únii](#).

¹² [OECD 2025:Monitorovanie a posúdenie vplyvu národných akčných plánov proti rasizmu](#).

¹³ [FRA 2025:Práva Rómov a kočovníkov v 13 európskych krajinách](#), [FRA 2023:Život s tmavou pleťou v Európskej únii](#), [FRA 2024:Byť moslimom v Európskej únii](#).

¹⁴ Zložená z expertov z členských štátov a pozorovateľov, t. j. Agentúry EÚ pre základné práva, Európskej komisie proti rasizmu Rady Európy, Nórska. Táto expertná skupina je podskupinou v rámci [skupiny na vysokej úrovni pre boj proti trestným činom z nenávisti a nenávisťným prejavom a skupiny na vysokej úrovni pre nediskrimináciu, rovnosť a rozmanitosť](#).

¹⁵ Vymedzenie antisemitizmu IHRA nájdete na adrese <https://holocaustremembrance.com/resources/working-definition-antisemitism>.

štátov a odborníkov týkajúce sa vypracovania pracovného vymedzenia nenávisti voči moslimom s cieľom zlepšiť spoločné porozumenie a zvýšiť informovanosť.

Pripomínanie minulosti, vzdelávanie a zvyšovanie povedomia

Pripomínanie minulosti zohráva kľúčovú úlohu v boji proti štrukturálnemu rasizmu, posilňuje postavenie ľudí zasiahnutých rasizmom a zvyšuje povedomie o vylúčení a stereotypoch. **Inštitúcie EÚ podporujú pripomínanie si pamätných dní** súvisiacich s rasizmom a históriou skupín zasiahnutých rasizmom a rasovou diskrimináciou¹⁶. Komisia bude naďalej podporovať projekty skúmajúce dedičstvo globálnej histórie Európy vrátane kolonializmu a jeho vplyv na spoločnosti, napríklad v rámci programu CERV.

Otroctvo¹⁷, genocídy a holokaust sú zakorenené v európskych dejinách a majú hlboké dôsledky pre dnešné spoločnosti, v ktorých je potrebné vzdelanie a vedomosti o histórii, aby sme pochopili korene rasizmu. **Vychádzajúc** z práce zameranej na riešenie rasizmu a antisemitizmu vo vzdelávaní, ktorú **Komisia** vykonala spoločne s UNESCO¹⁸, **spustí v roku 2026 spoločný projekt s UNESCO na posilnenie vzdelávania proti rasizmu** v súlade s prioritami [strategického rámca európskeho vzdelávacieho priestoru](#), a [stratégie EÚ pre mládež](#). Cieľom projektu bude podpora vzdelávania proti rasizmu na národnej úrovni prostredníctvom vzdelávacieho rozmeru národných akčných plánov proti rasizmu a antisemitizmu.

Úloha médií je kľúčová pri vytváraní obrazu ľudí, ktorí môžu byť ovplyvnení rasizmom. **Komisia zorganizuje cyklus seminárov zameraných na boj proti rasizmu v médiách vrátane sociálnych médií, na ktorých** sa zúčastnia novinári, organizácie občianskej spoločnosti a zástupcovia komunit, ktoré sú rasizmom zasiahnuté. Komisia takisto spustí celoeurópsku **komunikačnú kampaň o Únii rovnosti** s cieľom zapojiť verejnosť do podpory začleňovania a boja proti diskriminácii.

Budovanie vedomostí a tvorba politiky založenej na dôkazoch

Akademický výskum zohráva kľúčovú úlohu v boji proti rasizmu tým, že poskytuje dôkazovú základňu potrebnú pre účinné politiky proti rasizmu. [Politický program európskeho výskumného priestoru na roky 2025 – 2027](#) sa zameriava na to, aby sa európsky systém výskumu a inovácií stal inkluzívnejším. Komisia **vypracuje usmernenia o uplatňovaní prierezového prístupu v politike výskumu a inovácií** s cieľom zabezpečiť, aby sa vo výskume zohľadňovali potreby ľudí zasiahnutých rasizmom. Aliancie európskych univerzít okrem toho pracujú na rozvoji stratégií a iniciatív na podporu rozmanitosti a začlenenia¹⁹.

Spoločné výskumné centrum Komisie vypracuje štúdiu o úlohe sociálnych médií pri formovaní postojov mladých ľudí k etnickej rôznorodosti a začne vykonávať prognostický prieskum s cieľom pochopiť možné budúce trendy vrátane toho, ako by rasizmus a rasová diskriminácia mohli naďalej ovplyvňovať EÚ a ako by sa mohli vyvíjať účinné protiopatrenia.

¹⁶Napr. [Medzinárodný deň odstránenia rasovej diskriminácie](#), [Európsky deň pamiatky zrušenia obchodu s otrokmi](#), [Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu](#), [Európsky deň pamiatky obetí rómskeho holokaustu](#).

¹⁷ [Vyhlásenie zo samitu EÚ-CELAC 2023](#).

¹⁸ [Riešenie antisemitizmu prostredníctvom vzdelávania](#).

¹⁹ [Správa o výsledkoch a transformačnom potenciáli iniciatívy Európske univerzity](#).

Programami ako napr. [Horizont Európa](#) sa budú naďalej podporovať projekty na podporu sociálnej súdržnosti, rovnosti a začlenenia, a to najmä v rámci jej [akcií Marie Curie-Skłodowskej](#), ktorými sa bude naďalej podporovať rozmanitosť a začlenenie v rámci výskumnej komunity. **Komisia zároveň vyzýva členské štáty a inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, aby do vysokoškolského vzdelávania začlenili vzdelávanie a výskum zamerané na boj proti rasizmu**, podporovali inkluzívne myslenie a poskytovali budúcim odborníkom zručnosti na rozpoznávanie a riešenie rasizmu a diskriminácie v ich príslušných oblastiach.

Zlepšenie zberu údajov o rovnosti

Spoločné údaje o rovnosti sú nevyhnutné na riešenie rasizmu a účinné začlenenie protirasistických aspektov do politík EÚ, národných, regionálnych a miestnych politík. Pracovná skupina Eurostatu pre štatistiku rovnosti a nediskriminácie vypracúva usmernenia na úrovni EÚ s cieľom zlepšiť porovnateľnosť štatistických noriem a metód zberu údajov o skupinách ohrozených diskrimináciou. **Členské štáty sa v tejto súvislosti vyzývajú, aby prostredníctvom svojich národných štatistických úradov zlepšili zber a koordináciu harmonizovaných údajov o rovnosti.**

[Podskupina pre údaje o rovnosti skupiny EÚ na vysokej úrovni pre nediskrimináciu](#) pomáha členským štátom zlepšiť zber a využívanie údajov o rovnosti²⁰. **Komisia bude naďalej spolupracovať s agentúrami EÚ, ako sú napr. Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA), [Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok](#) a [Európsky inštitút pre rodovú rovnosť](#), aby poskytli technickú pomoc pri zbere údajov o rovnosti vrátane údajov o prierezovej diskriminácii.**

Komisia takisto pripraví odporúčanie na zlepšenie zberu, analýzy a využívania rozčlenených údajov o rovnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi rámcami a s prihliadnutím na prípadnú ďalšiu administratívnu záťaž. Komisia bude ďalej rozvíjať nástroje na sledovanie a monitorovanie pokroku pri dosahovaní Únie rovnosti a pri vykonávaní stratégií v oblasti rovnosti, a to aj prostredníctvom údajov o diskriminácii na základe rasového a etnického pôvodu. Komisia zorganizuje európsky okrúhly stôl na vysokej úrovni o údajoch o rovnosti, na ktorom sa stretnú kľúčové zainteresované strany s cieľom ďalej podporovať zber a využívanie údajov o rovnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi rámcami.

Agentúra FRA uskutoční štvrtý [prieskum o prisťahovalcoch a potomkoch prisťahovalcov](#) s cieľom získať komplexné údaje o osobách ohrozených rasovou diskrimináciou, ako aj prieskum o situácii Rómov, čím podporí prácu na stratégii a [strategickom rámci EÚ pre Rómov](#). S cieľom posilniť zber údajov **Komisia v roku 2027 uverejní aj nový prieskum Eurobarometra o diskriminácii.**

Komisia:

- zrealizuje spoločný projekt s UNESCO na posilnenie vzdelávania proti rasizmu,
- vykoná komplexnú štúdiu prejavov nenávisťi voči moslimom,
- spustí rozsiahlu komunikačnú kampaň o Únii rovnosti, ktorou sa zapoja ľudia v celej EÚ do podpory začlenenia a boja proti diskriminácii,

²⁰Pozri [Usmernenie o zbere a používaní údajov o rovnosti na základe rasového alebo etnického pôvodu](#).

- vypracuje usmernenia na uplatňovanie prierezového prístupu v politike výskumu a inovácií s cieľom zabezpečiť, aby sa v rámci výskumu zohľadňovali potreby ľudí zasiahnutých rasizmom,
- pripraví odporúčanie na zlepšenie zberu, analýzy a používania rozčlenených údajov o rovnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi rámcami,
- v roku 2027 uverejní nový prieskum Eurobarometra o diskriminácii.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- podporovali integráciu vzdelávania a výskumu v oblasti boja proti rasizmu do vysokoškolského vzdelávania,
- zlepšili zber harmonizovaných údajov o rovnosti prostredníctvom národných štatistických úradov.

KAPITOLA II – PRESADZOVANIE ANTIDISKRIMINAČNÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV A POSILNENIE OCHRANY PROTI RASOVEJ NENÁVISTI

- *Viac ako polovica ľudí v EÚ tvrdí, že diskriminácia na základe príslušnosti k rómskej národnosti (65 %), farby pleti (61 %) a etnického pôvodu (60 %) ²¹ je rozšírená.*
- *96 % Židov uviedlo, že sa v minulom roku stretli s antisemitizmom, a 80 % si myslí, že sa v posledných rokoch zhoršuje ²².*
- *Takmer polovica ľudí afrického pôvodu v EÚ sa v každodennom živote stretáva s rasizmom ²³.*

Rasizmus môže viesť k diskriminácii na základe rasového alebo etnického pôvodu. Ochrana pred rasovou alebo etnickou diskrimináciou je zakotvená v [Charte základných práv Európskej únie](#) a v **antidiskriminačnom práve EÚ**. „Diskriminácia na základe rasového alebo etnického pôvodu“, ku ktorej dochádza vtedy, keď sa s osobami na základe ich rasového alebo etnického pôvodu zaobchádza menej priaznivo alebo sú osobitne znevýhodnené v porovnaní s inými osobami, je zakázaná [smernicou o rasovej rovnosti](#). [Smernice o normách pre orgány pre otázky rovnosti](#) boli prijaté s cieľom lepšie presadzovať antidiskriminačné pravidlá.

Pokiaľ ide o trestné činy, kľúčovým právnym predpisom je [rámcové rozhodnutie o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie](#) prostredníctvom trestného práva. Niektoré závažné prejavy rasizmu a xenofóbie ²⁴ musia byť trestným činom vo všetkých krajinách EÚ a musia byť postihnutel'né účinnými, primeranými a odrádzajúcimi sankciami.

Každý v EÚ by mal mať možnosť plne a rovnako využívať svoje práva. Prípady rasovej diskriminácie, rasistického obťažovania a násilia sa však vyskytujú a často zostávajú nenahlásené ²⁵. Aby sa im zabránilo, **je potrebné posilniť presadzovanie príslušných právnych predpisov EÚ a vnútroštátnych právnych rámcov**. Ochrana pred rasistickou

²¹ Eurobarometer 2023: Diskriminácia v Európskej únii.

²² FRA 2024: Skúsenosti a vnímanie antisemitizmu Židmi.

²³ FRA 2023: Život s tmavou pľeťou v Európskej únii.

²⁴ Napríklad: verejné podnecovanie k násiliu alebo nenávisti voči skupine osôb alebo príslušníkovi takejto skupiny vymedzenej na základe rasy, farby pleti, rodového pôvodu, náboženstva alebo viery, štátnej príslušnosti alebo národnosti.

²⁵ Správy agentúry FRA: [Riešenie rasizmu v rámci policajnej činnosti](#); [Byť moslimom v EÚ](#); [Skúsenosti a vnímanie antisemitizmu Židmi](#).

nenávisťou sa musí zabezpečiť aj koordinovanými opatreniami súdnictva, polície a prokuratúry, a to aj na internete.

Posilnenie presadzovania antidiskriminačných právnych predpisov EÚ

Prioritou Komisie je zabezpečiť, aby sa účinne uplatňoval silný antidiskriminačný právny rámec EÚ, aby sa rovnosť dosiahla vo všetkých členských štátoch.

Z podkladov vyplýva, že účinné sankcie proti diskriminácii²⁶ sú kľúčovým mechanizmom na riešenie prekážok v oblasti zamestnanosti, sociálnej ochrany, vzdelávania a ponuky tovarov a služieb vrátane bývania. V tomto duchu **sa bude v správe Komisie o smernici o rasovej rovnosti v roku 2026 analyzovať jej uplatňovanie v členských štátoch a poslúži ako základ na zváženie, ako posilniť ich vnútroštátne sankčné režimy.**

Vzhľadom na to, že umelá inteligencia (AI) čoraz viac ovplyvňuje rozhodnutia a politické smerovanie, je nevyhnutné využiť jej potenciál a zároveň zmierniť riziká pretrvávajúcich rasových predsudkov. V správe Komisie o uplatňovaní smernice o rasovej rovnosti **sa bude analyzovať uplatňovanie antidiskriminačných zákonov na prípady algoritmickej diskriminácie.**

V [akte o umelej inteligencii](#) sa zakazujú niektoré obzvlášť škodlivé praktiky umelej inteligencie, ktoré sú nezlučiteľné s hodnotami EÚ (napr. manipulatívne systémy umelej inteligencie podnecujúce nenávisť alebo násilie voči chráneným skupinám alebo systémy umelej inteligencie odvodzujúce rasový pôvod z biometrických údajov). Komisia poskytne usmernenia a iné podporné nástroje na účinné vykonávanie aktu o umelej inteligencii, pokiaľ ide o zákazy a požiadavky na vysoko rizikové systémy umelej inteligencie. Komisia bude naďalej uľahčovať výmenu informácií o vplyve umelej inteligencie na osoby ohrozené rasovou diskrimináciou a podporovať členské štáty pri presadzovaní a vykonávaní právnych predpisov EÚ s cieľom predchádzať potenciálne diskriminačným rozhodnutiam uľahčeným umelou inteligenciou a napravovať ich.

V [smerniciach o normách pre orgány pre otázky rovnosti](#) sa stanovujú jasné a záväzné normy na zaručenie ich nezávislosti a účinnosti. Komisia prijme vykonávacie akty na stanovenie ukazovateľov fungovania orgánov pre otázky rovnosti a bude monitorovať účinnú transpozíciu oboch smerníc do vnútroštátnych právnych predpisov do júna 2026.

V [smernici o boji proti násiliu páchanému na ženách a domácomu násiliu](#) sa uznáva, že obeť prierezovej diskriminácie vrátane žien s menšinovým rasovým alebo etnickým pôvodom môžu čeliť vyššiemu riziku rodovo podmieneného násillia. Pri podpore členských štátov v procese transpozície **bude Komisia venovať pozornosť výzvam, ktorým čelia obeť, ktoré sú vystavené prierezovej diskriminácii z dôvodu ich rasového alebo etnického pôvodu.**

Ochrana ľudí pred trestnými činmi z nenávisti a nenávisťnými prejavmi

Ochrana ľudí pred trestnými činmi z nenávisti a nenávisťnými prejavmi je základom programu EÚ proti rasizmu. Komisia začala konanie v prípade nesplnenia povinnosti s cieľom zabezpečiť úplnú a správnu transpozíciu [rámcového rozhodnutia o boji proti rasizmu a xenofóbii](#)²⁷. Komisia bude naďalej monitorovať transpozíciu a podporovať výmenu osvedčených postupov v [skupine na vysokej úrovni pre boj proti trestným činom](#)

²⁶ Štúdia o sankciách za diskrimináciu z rasovo-etnicko-náboženských dôvodov.

²⁷ Prípady nesplnenia povinnosti v EÚ.

[z nenávisti a nenávistným prejavom](#). Komisia vyzýva členské štáty, aby zlepšili zber údajov o trestných činoch z nenávisti a rozšírili odbornú prípravu justičných orgánov a polície v oblasti trestných činov z nenávisti vrátane rasových predsudkov.

S cieľom posilniť trestnoprávny rámec EÚ proti trestným činom z nenávisti Komisia navrhla [rozhodnutie Rady, ktorým sa nenávistné prejavy a trestné činy z nenávisti pridávajú na zoznam „trestných činov EÚ“](#). Toto rozhodnutie by Komisii umožnilo v druhej fáze posilniť právny rámec pre boj proti nenávistným prejavom a trestným činom z nenávisti. Vzhľadom na to, že nedošlo k pokroku, **Komisia zvažuje legislatívnu iniciatívu založenú na existujúcich oblastiach trestnej činnosti, na ktoré sa vzťahuje [článok 83 ods. 1 ZFEÚ](#) s cieľom harmonizovať vymedzenia trestných činov z nenávisti spáchaných online**. Reagovalo by sa tak na odporúčania [panelovej diskusie občanov o riešení nenávisti v spoločnosti](#).

Komisia takisto pomáha lepšie reagovať na prípady trestných činov z nenávisti a nenávistných prejavov tým, že podporuje orgány členských štátov zodpovedné za ochranu verejných priestorov vrátane miest náboženského vyznania v súlade so [stratégiou vnútornej bezpečnosti Protect EU](#).

Obete trestných činov z rasovej nenávisti je prítomný deficit dôvery, ktorý si vyžaduje podporu a opatrenia na posilnenie postavenia s cieľom riešiť problém nedostatočného nahlasovania a zabezpečiť právne odškodnenie. Európsky parlament a Rada dosiahli **politickú dohodu o návrhu revízie smernice o právach obetí**²⁸. Ďalej sa ňou posilnia práva obetí, a to aj tých, ktoré sa stali terčom rasovo motivovaných trestných činov z nenávisti, vďaka jednoduchšiemu nahlasovaniu trestných činov, lepšiemu posudzovaniu potrieb obetí a lepšej psychologickej podpore a fyzickej ochrane. Komisia ďalej prijme revidovanú [stratégiu EÚ v oblasti práv obetí](#).

Riziko nenávisti na internete je rovnako často realitou pre rasové alebo etnické menšiny. V [akte o digitálnych službách](#) sa od digitálnych služieb vyžaduje, aby bojovali proti nezákonnému obsahu a chránili základné práva prostredníctvom spoľahlivých mechanizmov „oznamovania a prijímania opatrení“ a dôkladného hodnotenia rizík a povinností ich zmierňovania. Komisia bude naďalej monitorovať a presadzovať akt o digitálnych službách a spolu s Výborom pre digitálne služby a príslušnými zainteresovanými stranami bude pravidelne **monitorovať a podporovať vykonávanie dobrovoľného [kódexu správania týkajúceho sa nezákonných nenávistných prejavov na internete](#)**.

V rámci [akčného plánu digitálneho vzdelávania](#) sa v aktualizovaných [usmerneniach pre učiteľov a vychovávateľov o boji proti dezinformáciám a podpore digitálnej gramotnosti](#) poskytnú **praktické usmernenia, ako čo najlepšie podporovať toleranciu a začlenenie v online svete**. Komisia bude aj naďalej podporovať odolnosť spoločnosti prostredníctvom opatrení na podporu mediálnej gramotnosti a spoluprácou so signatármi [Kódexu správania v oblasti dezinformácií](#) s cieľom zlepšiť jeho vykonávanie a znížiť šírenie virálnych dezinformácií vrátane tých, ktoré súvisia s rasizmom a nenávisťou online.

Komisia sa zároveň zaoberá nenávistnými prejavmi v športe, pričom úzko spolupracuje s Radou Európy a pomáha členským štátom prostredníctvom otvorenej metódy koordinácie boja proti nenávistným prejavom v športe v rámci [pracovného plánu EÚ pre šport](#).

²⁸ [Práva obetí v EÚ – Európska komisia](#), [Komisia víta dohodu o prísnejších pravidlách EÚ na zabezpečenie práv obetí](#).

Boj proti rasovým predsudkom vo verejnej správe

Efektívna verejná správa je základom dobrej správy vecí verejných, dôvery verejnosti a sociálnej súdržnosti. Boj proti rasovým predsudkom vo verejnej správe a justičných systémoch je nevyhnutný na riešenie rasizmu. Spoluprácou medzi verejnými orgánmi a komunitami sa podporuje budovanie dôvery a formuje sa pocit spoločnej zodpovednosti²⁹.

Komisia vyzýva členské štáty, aby poskytovali komplexné programy odbornej prípravy, ktoré pomôžu úradníkom rozpoznať a riešiť rasové predsudky a zároveň podporia väčšie kultúrne povedomie a citlivosť. Na tento účel bude naďalej poskytovať podporu vnútroštátnym orgánom, a to aj v rámci programu CERV.

Zodpovedné presadzovanie práva, ktorým sa zabezpečuje rovnaká ochrana a spravodlivé zaobchádzanie so všetkými, je kľúčovým pilierom demokracie a právneho štátu. Napriek tomu zo zistení v správe agentúry FRA [„Riešenie rasizmu v rámci policajnej činnosti“](#) vyplýva, že rasizmus v policajnej činnosti zahŕňa diskriminačné postupy profilovania, nevhodnú rasistickú komunikáciu a nadmerné používanie sily³⁰. Zainteresované strany, s ktorými sa uskutočnili konzultácie o tejto stratégii, zdôraznili potrebu komplexných programov odbornej prípravy pre orgány presadzovania práva a väčšiu transparentnosť a zodpovednosť v rámci orgánov presadzovania práva³¹. S cieľom poskytnúť členským štátom ďalšie usmernenia **Komisia zostaví zbierku osvedčených postupov na predchádzanie diskriminačným praktikám profilovania.**

²⁹ Pozri napríklad: [Európske centrum pre prevenciu kriminality: policajná činnosť orientovaná na komunitu v Európskej únii](#).

³⁰ [FRA – Riešenie rasizmu v rámci policajnej činnosti](#).

³¹ [Otvorená verejná konzultácia: Stratégia boja proti rasizmu](#).

Komisia:

- podporí vykonávanie smernice o rasovej rovnosti, a to aj uverejnením správy zameranej na jej presadzovanie a uplatňovanie v prípadoch algoritmickej diskriminácie,
- podporí vykonávanie aktu o umelej inteligencii s cieľom riešiť riziká rasových predsudkov a diskriminácie,
- zváži legislatívnu iniciatívu na harmonizáciu vymedzení trestných činov z nenávisti na internete,
- podporí transpozíciu a vykonávanie revidovanej smernice o právach obetí, čím sa posilnia práva obetí vrátane tých, ktoré sa stali terčom rasovo motivovaných trestných činov z nenávisti,
- zostaví zbierku osvedčených postupov na predchádzanie diskriminačným praktikám profilovania.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- lepšie presadzovali právne predpisy EÚ o trestných činoch z nenávisti a nediskriminácii, a to aj posilnením sankčných režimov,
- zintenzívnili úsilie v boji proti trestným činom z nenávisti na internete vrátane tých, ktoré sú motivované rasizmom,
- zaviedli komplexné programy odbornej prípravy, ktoré pomôžu štátnym zamestnancom rozpoznať a riešiť rasové predsudky,
- zabezpečili spravodlivé policajné postupy založené na dôkazoch a podporené opatreniami v oblasti zodpovednosti.

KAPITOLA III – POSILNENIE SOCIÁLNEJ ROVNOSTI A SÚDRŽNOSTI

- *Viac ako traja z desiatich Európanov uviedli farbu pleti (39 %) alebo etnický pôvod (34 %) ako hlavný faktor, ktorý znevýhodňuje uchádzačov o zamestnanie³².*
- *Každé druhé rómske/kočovné dieťa (46 %) sa vzdeláva v škole, kde sú všetci alebo väčšina žiakov Rómovia/kočovníci³³.*
- *40 % moslimov v EÚ žije v preplnených obydliach, čo je viac ako dvojnásobok oproti celkovej populácii EÚ (17 %)³⁴.*

Ludia zasiahnutí rasizmom môžu čeliť diskriminácii v základných oblastiach života vrátane vzdelávania, zamestnania, bývania, zdravotnej starostlivosti a sociálnej ochrany. Tento kumulatívny vplyv rasizmu má negatívny vplyv na prístup k rovnakým príležitostiam počas celého života človeka³⁵. Je to v rozpore s hodnotami EÚ zakotvenými v zmluvách a Európskom pilieri sociálnych práv, ktorým sa podporuje inkluzívna spoločnosť a konkurencieschopné sociálne trhové hospodárstvo, ktoré zabezpečuje pracovné miesta, spravodlivé pracovné podmienky a sociálnu ochranu pre všetkých.

³² Eurobarometer 2023: Diskriminácia v Európskej únii.

³³ FRA 2025 – Práva Rómov a kočovníkov v 13 európskych krajinách.

³⁴ FRA – Byť moslimom v EÚ.

³⁵ OECD 2025: Monitorovanie a posúdenie vplyvu národných akčných plánov proti rasizmu.

Inkluzívne vzdelávanie a kultúra ako katalyzátor sociálnej rovnosti a konkurencieschopnosti

Únia zručností sa snaží podporovať systémy vzdelávania a odbornej prípravy, aby poskytovali rovnaké príležitosti pre každého bez ohľadu na jeho pôvod. Investícia do vzdelaného obyvateľstva a pracovnej sily je investíciou do konkurencieschopnosti, hospodárskeho a inkluzívneho rastu, sociálnej a územnej súdržnosti EÚ.

Vzdelanie zohráva kľúčovú úlohu pri podpore sociálnej mobility a môže byť silným faktorom vyrovnávania príležitostí. Základom je získanie základných zručností – gramotnosti, matematiky, prírodných vied, digitálnych zručností a občianskej výchovy. Zavedenie občianskej výchovy od útleho veku je kľúčové na formovanie otvoreného myslenia mladých študentov, aby dokázali oceniť rozmanitosť a rozvíjať vzájomný rešpekt v súlade so základnými európskymi hodnotami. Umenie, kultúra a šport sú takisto dôležité pre mobilizáciu spoločnosti proti rasizmu a podporu rešpektu, začlenenia a rovnosti.

Študenti patriaci k rasovým alebo etnickým menšinám sa môžu stretnúť so segregáciou a prekážkami v prístupe ku kvalitnému vzdelávaniu, čo má negatívny vplyv na ich úspešnosť vo vzdelávaní a prechod na trh práce³⁶. Preto sú spravodlivosť a začlenenie základom strategického rámca európskeho vzdelávacieho priestoru, aby sa podporilo inkluzívne vzdelávacie prostredie, v rámci ktorého sa využíva rozmanitosť na využitie európskych talentov a posilnenie trhov práce. **Európsky program pre učiteľov a školiteľov** sa bude zaoberať odbornou prípravou učiteľov a profesijným rozvojom v oblasti rozmanitosti a inklúzie, ako aj podporou rozmanitosti v samotnej učiteľskej profesii.

Komisia bude naďalej podporovať reformy inkluzívneho vzdelávania v členských štátoch a presadzovať rovnosť a začlenenie. Programami ako Erasmus+, Európsky sociálny fond plus (ESF+) a Horizont Európa sa podporuje toto úsilie tým, že sa podporuje rovnaký prístup ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu, **financuje sa odborná príprava učiteľov, spolupráca škôl, projekty vzdelávacej mobility a výskum zameraný na inkluzívne vzdelávanie**.

Boj proti rasizmu prostredníctvom inkluzívnej politiky zamestnanosti, bývania a zdravotníctva

V oblasti zamestnanosti bráni rasizmus a rasová diskriminácia rovnosti. Uchádzači s menami vnímanými ako cudzie často čelia prekážkam v prístupe na trh práce³⁷, čo má za následok nižšiu úroveň ekonomického zabezpečenia. Akčný plán pre integráciu a začlenenie sa zameriava na podporu udržateľnej integrácie migrantov a občanov EÚ s migračným pôvodom na trhu práce, pričom sa v ňom členské štáty nabádajú, aby zvyšovali povedomie o diskriminácii pri náboe a na pracovisku a posilňovali antidiskriminačné opatrenia. Zvýšená integrácia trhu práce je takisto dôležitým politickým nástrojom na riešenie nedostatku pracovných síl a potrieb v oblasti zručností s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť EÚ.

Komisia sa zaviazala podporovať rozmanitosť v zamestnaní a podporovať inkluzívnejšie pracovné miesta a **bude naďalej úzko spolupracovať s platformou EÚ pre charty**

³⁶ Nový dokument o otázkach: Boj proti predsudkom a diskriminácii vo vzdelávaní a odbornej príprave a prostredníctvom nich | Európsky vzdelávací priestor.

³⁷ Susanne Veit, et.al. *In your face: a comparative field experiment on racial discrimination in Europe*. *Socio-Economic Review* (Priamo do tváre: porovnávací terénny experiment o rasovej diskriminácii v Európe), sociálno-ekonomické preskúmanie.

rozmanitosti s cieľom zdieľať osvedčené postupy v oblasti iniciatív zameraných na rozmanitosť a začlenenie vrátane etnickej rozmanitosti. **Platforma bude takisto uľahčovať dialóg a poskytovať usmernenia, napríklad o inkluzívnych postupoch prijímania zamestnancov.**

Prístup k cenovo dostupnému a dôstojnému bývaniu je kľúčom k blahobytu jednotlivcov a rodín a k sociálnej súdržnosti. Ľudia patriaci k rasovým alebo etnickým menšinám často čelia diskriminácii a prekážkam na trhu s bývaním vrátane nerovných podmienok pre nájomníkov alebo kupujúcich, prekážok v prístupe k úverom. Neúmerne často sa stretávajú s preľudnením, zlými životnými podmienkami, bezdomovectvom a segregáciou³⁸. Tieto problémy môžu byť výraznejšie vo vidieckych a odľahlých oblastiach s obmedzenými možnosťami bývania³⁹ a obmedzenými verejnými službami.

S cieľom lepšie pochopiť, ako diskriminácia vytvára prekážky v oblasti dostupného bývania, **Komisia uverejní štúdiu o diskriminácii v oblasti bývania** vrátane analýzy existujúcich vnútroštátnych a miestnych postupov. Ako výsledok [Európskeho plánu pre cenovo dostupné bývanie](#) a v kontexte pripravovanej stratégie boja proti chudobe Komisia predloží návrh **odporúčania Rady o boji proti vylúčeniu z bývania** s cieľom podporiť zraniteľné osoby v neistej bytovej situácii a predchádzať bezdomovectvu a riešiť ho.

[Urbánna agenda pre EÚ](#), medzivládna iniciatíva spájajúca aktérov zo všetkých úrovní riadenia a [Program EÚ pre mestá](#), sú zamerané na podporu inkluzívnych a rozmanitých štvrtí a na zníženie sociálnych a územných rozdielov. Okrem toho, finančné prostriedky z [Európskeho fondu regionálneho rozvoja](#) a ESF+ môžu zohrávať ústrednú úlohu pri zlepšovaní prístupu ku kvalitnému bývaniu a základným službám pre skupiny ohrozené diskrimináciou a pri rozvoji desegregačných opatrení⁴⁰.

Ďalšou kľúčovou výzvou v boji proti rasizmu sú rozdiely v zdravotnej starostlivosti. Ľudia zasiahnutí rasizmom často uvádzajú horšie zdravotné výsledky a nedostatočný prístup ku kvalitnej starostlivosti. Osobitná pozornosť by sa mala venovať rodovému rozmeru, keďže migrantky majú horšie výsledky v oblasti cukrovky, duševného zdravia, sexuálneho a reprodukčného zdravia a uvádzajú, že sú zo strany zdravotníckych pracovníkov viac diskriminované ako migranti muži⁴¹.

Komisia nabáda členské štáty, aby riešili rasovú diskrimináciu v zdravotníctve⁴² a vytvárali spravodlivé zdravotné politiky prostredníctvom zapojenia komunit do spoločného navrhovania služieb zdravotnej starostlivosti. [Podporný balík EÚ na boj proti stigme](#) bol predložený v roku 2024 a v rámci [programu EU4Health](#) bude Komisia **naďalej podporovať členské štáty pri vykonávaní politík v oblasti zdravia, ktorými sa riešia rasové predsudky**, a to aj zlepšením zberu údajov o rovnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi rámcami.

³⁸ OECD 2025: Monitorovanie a posúdenie vplyvu národných akčných plánov proti rasizmu.

³⁹ Najdôležitejšie udalosti | Webinár o osvedčených postupoch: „Bývanie na vidieku“ | Platforma komunity vidieckeho paktu.

⁴⁰ Súbor nástrojov „Sociálne bývanie a ďalej“.

⁴¹ Rodová rovnosť a zdravie v EÚ: <https://www.saage-network.eu/sites/default/files/media/publication/DS0320880ENN-en.pdf>.

⁴² WHO: Boj proti štruktúrálnemu rasizmu a diskriminácii na základe etnickej príslušnosti v zdravotníctve.

Zakomponovanie boja proti rasizmu do sociálnej ochrany a odmeňovanie miestnych opatrení

Systémy sociálnej ochrany musia poskytovať účinnú podporu všetkým jednotlivcom. Rovnako dôležité je to v oblastiach, kde ľudia s menšinovým rasovým alebo etnickým pôvodom môžu čeliť ďalším prekážkam v prístupe k sociálnym službám a príležitostiam z dôvodu odlahlosti, nedostatočnej infraštruktúry alebo menšieho počtu poskytovateľov služieb⁴³.

S cieľom podporiť **inkluzívny prístup k sociálnej ochrane** Komisia vyzýva členské štáty, aby pri navrhovaní a vykonávaní politík zameraných na sociálne vylúčenie **zohľadňovali situáciu rasových alebo etnických menšín**. Ďalej, v rámci prvej [stratégie EÚ v oblasti boja proti chudobe](#) sa bude vyvíjať snaha riešiť základné príčiny chudoby a vylúčenia a posilniť podporné služby bez ohľadu na geografickú polohu.

Komisia okrem toho vyzýva členské štáty, aby plnili [odporúčania Rady o Európskej záruke pre deti](#), pričom v prípade potreby zohľadnia osobitné znevýhodnenia, s ktorými sa stretávajú deti s migrantským pôvodom alebo deti pochádzajúce z menšinových etnických skupín, a aby plnili [odporúčania Rady o primeranom minimálnom príjme](#).

Komisia bude naďalej podporovať iniciatívy zamerané na rozmanitosť a začlenenie, ako napr. [Cena pre európske hlavné mestá začlenenia a rozmanitosti](#), ktorá zviditeľňuje osvedčené postupy miestnych orgánov v oblasti rozmanitého a inkluzívneho prostredia. S cieľom podnieť mestá EÚ k boju proti rasizmu **Komisia určí kategóriu, ktorá bude presadzovať politiky zamerané na boj proti rasizmu**. Bude dopĺňať [Mesiac rozmanitosti EÚ](#), ktorý sa oslavuje každý rok v máji s cieľom zvýšiť povedomie o výhodách inkluzívneho prostredia a pracovísk a povzbudiť všetky typy organizácií, aby prijali konkrétne opatrenia na podporu rozmanitosti.

Komisia:

- predstaví program európskych učiteľov a školiteľov, podporí projekty spolupráce škôl a vzdelávacej mobility, ako aj výskum zameraný na inkluzívne vzdelávanie,
- podporí opatrenia členských štátov v oblasti inkluzívnej zamestnanosti, vzdelávania, kultúry a športu,
- vypracuje štúdiu o situácii skupín ohrozených diskrimináciou v oblasti bývania a predloží odporúčanie Rady o boji proti vylúčeniu z bývania,
- podporí členské štáty pri vykonávaní politík v oblasti zdravia, ktorými sa odstraňujú rasové predsudky, a to aj prostredníctvom lepšieho zberu údajov o rovnosti v oblasti zdravia v súlade s vnútroštátnymi právnymi rámcami.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- predkladali politické iniciatívy, ktoré zlepšia prístup k vzdelávaniu, odbornej príprave a pracovným príležitostiam pre marginalizované osoby,
- považovali rasizmus za všeobecný determinant celkového zdravotného stavu človeka a podľa toho formovali politiky v oblasti zdravotnej starostlivosti,
- zohľadňovali situáciu rasových alebo etnických menšín pri navrhovaní a vykonávaní

⁴³ [Oznámenie Európskej komisie Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ](#).

KAPITOLA IV – PODPORA KLÚČOVÝCH PARTNERSTIEV

Dosiahnutie skutočne inkluzívnej a spravodlivej EÚ si vyžaduje celospoločenský prístup a aktívne zapojenie a spoluprácu všetkých zainteresovaných strán: členských štátov, inštitúcií a agentúr EÚ, organizácií občianskej spoločnosti, medzinárodných partnerov, regionálnych a miestnych orgánov, súkromného sektora a komunít zasiahnutých rasizmom. Komisia upevní svoju spoluprácu so zainteresovanými stranami a zabezpečí, aby sa do procesu tvorby politiky zapojili rôzne hlasy.

Koordinácia boja proti rasizmu na úrovni EÚ

Koordinátor Európskej komisie pre boj proti rasizmu bude aj naďalej zohrávať ústrednú úlohu v boji proti všetkým formám rasizmu, pričom bude uľahčovať štruktúrovaný dialóg s komunitami, na ktoré má rasizmus vplyv, a tým posilňovať demokratickú legitimitu a chrániť základné práva. Koordinátor bude úzko spolupracovať s koordinátorom pre boj proti nenávisti voči moslimom, koordinátorom pre boj proti antisemitizmu a podporu židovského života, koordinátorom pre práva obetí, ako aj koordinátorom pre mládež EÚ.

Účinné riešenie rasizmu si vyžaduje zmysluplnú účasť organizácií občianskej spoločnosti, ktoré zastupujú najviac zasiahnuté osoby. Komisia obnoví fórum občianskej spoločnosti proti rasizmu prostredníctvom výzvy na vyjadrenie záujmu a **vypracuje ročný pracovný program, ktorým sa budú riadiť činnosti fóra**. Bude to príležitosť na diverzifikáciu členstva fóra a začlenenie nových perspektív a odborných znalostí z národných a miestnych organizácií.

Okrem prebiehajúceho politického dialógu o boji proti rasizmu s organizáciami občianskej spoločnosti Komisia uznáva kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú organizácie občianskej spoločnosti, a potrebu posilniť občiansky priestor, ako sa zdôrazňuje v stratégii EÚ pre občiansku spoločnosť, v kontexte, keď organizácie občianskej spoločnosti bojujúce proti rasizmu čoraz viac čelia dezinformačným kampaniam a pravidelnému tlaku. Ako bolo oznámené, **Komisia zriadi širšiu platformu občianskej spoločnosti, ktorá bude poskytovať pravidelný a štruktúrovaný rámec pre dialóg o ochrane a podpore hodnôt EÚ**. Tým sa zvýši odolnosť organizácií občianskej spoločnosti vrátane organizácií zameraných na boj proti rasizmu.

S cieľom zabezpečiť, aby všetky politiky EÚ prispievali k boju proti rasizmu, bude Komisia v rámci svojej činnosti zameranej na uplatňovanie rovnosti naďalej zohľadňovať aj rasizmus. Toto úsilie vedie komisárka pre rovnosť a podporujú ho kontaktné miesta pre rovnosť v kabinetoch a **pracovná skupina pre rovnosť**, ktorá združuje koordinátorov pre rovnosť zo všetkých generálnych riaditeľstiev.

Podpora boja proti rasizmu na globálnej úrovni

Politiky EÚ zamerané na boj proti rasizmu sú hlboko zakotvené v medzinárodnom rámci ľudských práv. EÚ sa bude naďalej zasadzovať za všeobecnú ratifikáciu Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (ICERD), ktorého zmluvnými stranami sú všetky členské štáty EÚ, a bude podporovať Durbanskú deklaráciu a akčný program (DDPA), globálny rámec OSN na boj proti rasizmu. Tieto záväzky sú posilnené Európskym súdom pre ľudské práva (ESLP) a Európskou komisiou proti rasizmu

[a intolerancii Rady Európy \(ECRI\)](#), ktorá poskytuje dôležité politické odporúčania a správy pre jednotlivé krajiny. EÚ naďalej zohráva vedúcu úlohu v celosvetovom meradle a podporuje medzinárodné iniciatívy⁴⁴, pričom využíva všetky nástroje, ktoré má k dispozícii v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

Predpokladá sa, že sa vytvorí medzinárodný okrúhly stôl s cieľom prehĺbiť spoluprácu s príslušnými orgánmi OSN, Rady Európy a inými multilaterálnymi orgánmi. Malo by to zahŕňať pravidelné diskusie o vykonávaní odporúčaní ICERD a ECRI a užšiu spoluprácu s [osobitným spravodajcom OSN pre súčasné formy rasizmu](#).

EÚ bude naďalej využívať svoje diplomatické a ľudskoprávne nástroje na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni na podporu svojich politik proti rasizmu a diskriminácii, a to aj so strategickými partnermi v rámci dialógov o ľudských právach, ministerských stretnutí a samitov. Prostredníctvom [Paktu pre Stredozemie](#) EÚ posilní spoluprácu s partnerskými krajinami v oblasti vzdelávania, kultúry a športu a podporí vzájomné porozumenie a začlenenie. Na bilaterálnej úrovni bude EÚ pokračovať vo vykonávaní svojich [usmernení týkajúcich sa nediskriminácie vo vonkajšej činnosti](#) a ďalšie usmernenia týkajúce sa ľudských práv.

Bude takisto úzko spolupracovať so zastúpeniami Komisie v členských štátoch a delegáciami EÚ v tretích krajinách s cieľom presadzovať boj proti rasizmu na celom svete.

EÚ je naďalej odhodlaná podporovať obhajcov ľudských práv a organizácie občianskej spoločnosti na celom svete, najmä v rámci [akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu](#), najmä tých, ktorí obhajujú práva pôvodných obyvateľov, menšín a marginalizovaných skupín, ktoré čelia rasovej alebo etnickej diskriminácii. Okrem toho sa EÚ bude naďalej podieľať na analýze a boji proti zahraničným informačným manipuláciám a zásahom, ktoré šíria rasistické a nenávistné posolstvá.

EÚ bude v rámci svojich volebných pozorovateľských misií naďalej sledovať, do akej miery majú rasové alebo etnické menšiny, ako napríklad národnostné menšiny a pôvodné obyvateľstvo, právo a možnosť zúčastňovať sa na verejných záležitostiach a voľbách na rovnakom základe⁴⁵.

Pokiaľ ide o kandidátske krajiny a potenciálnych kandidátov na vstup do EÚ, EÚ bude naďalej podporovať ich postupné zosúladzovanie s právnymi predpismi EÚ o predchádzaní rasizmu a rasovej diskriminácii a boji proti nim. [Ročným balíkom Komisie týkajúcim sa rozširovania](#) sa bude naďalej monitorovať situácia v oblasti ľudských práv a uplatňovanie nediskriminácie a opatrení na boj proti rasizmu, xenofóbii, trestným činom z nenávisti a nenávistným prejavom.

Koordinátor pre boj proti nenávisti voči moslimom zorganizuje koordinačnú skupinu, ktorá bude združovať členské štáty, inštitúcie EÚ, medzinárodné organizácie, partnerské krajiny a organizácie občianskej spoločnosti⁴⁶ s cieľom diskutovať o tom, ako čo najlepšie riešiť nenávisť voči moslimom.

⁴⁴ ako napr. [Medzinárodné desaťročie OSN pre ľudí afrického pôvodu](#) a [Globálna aliancia UNESCO proti rasizmu a diskriminácii](#).

⁴⁵ Správy o volebných pozorovateľských misiách 2023 – 2025 [Volebné pozorovateľské misie EÚ | ESVČ](#).

⁴⁶ [Tlačová správa – Koordináčne stretnutie o boji proti nenávisti voči moslimom | Európska komisia](#).

Boj proti rasizmu na národnej úrovni

Úsilie o boj proti rasizmu sa musí riešiť predovšetkým na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. Komisia bude podporovať členské štáty prostredníctvom **seminárov zameraných na vzájomné učenie sa s cieľom koordinovať vnútroštátne politiky s touto stratégiou**. Komisia **aktualizuje a posilní mandát skupiny pre vnútroštátne vykonávanie akčného plánu EÚ proti rasizmu**⁴⁷, pričom vyzve všetky členské štáty, aby sa do nej aktívne zapojili, a vyzve kandidátske krajiny na vstup do EÚ, aby sa k nej pripojili. Prostredníctvom skupiny expertov bude Komisia uľahčovať výmenu osvedčených postupov a organizovať odborné diskusie⁴⁸.

Komisia vyzýva všetky členské štáty, aby vypracovali národné akčné plány proti rasizmu, a bude ich podporovať pri vypracúvaní a vykonávaní takýchto akčných plánov prostredníctvom programu CERV. **Komisia takisto podporuje vypracovanie miestnych akčných plánov proti rasizmu v regiónoch, mestách, školách a komunitných centrách**⁴⁹. Niektoré členské štáty vymenovali národných koordinátorov zodpovedných za boj proti rasizmu a koordinátorov pre boj proti nenávisti voči moslimom a antisemitizmu, aby ešte viac posilnili svoje vnútroštátne záväzky a zodpovednosť. Komisia vyzýva všetky členské štáty, aby sa riadili podobným prístupom.

Podpora iniciatív proti rasizmu a diskriminácii

Komisia sa zaviazala podporovať organizácie občianskej spoločnosti, občiansky aktivizmus a obhajobu proti rasizmu, najmä preto, že ich financovanie sa čoraz viac znižuje⁵⁰. To sa uskutočňuje predovšetkým prostredníctvom [programu CERV](#). Rovnosťou a nediskrimináciou sa zaoberá aj návrh Komisie na ďalší [viacročný finančný rámec](#) na roky 2028 – 2034. V rámci nového programu AgoraEU Komisia navrhla rozpočet vo výške 3,6 miliardy EUR na časť Demokracia, občania, rovnosť, práva a hodnoty (CERV+), čo je viac ako dvojnásobok rozpočtu programu CERV.

Komisia overuje, či príjemcovia finančných prostriedkov EÚ dodržiavajú hodnoty EÚ pri realizácii projektov financovaných z rozpočtu Únie v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách. Komisia pred udelením grantov vykonáva prísne kontroly. Tieto pravidlá sa presadzujú prostredníctvom [systému včasného odhaľovania rizík a vylúčenia \(EDES\)](#). Komisia bude naďalej skúmať najlepší spôsob plného využitia súboru nástrojov, a to aj pri výbere potenciálnych prijímateľov.

Pri poskytovaní finančných prostriedkov EÚ bude Komisia naďalej zabezpečovať, aby členské štáty plnili [horizontálne podporné podmienky](#) o účinnom vykonávaní a uplatňovaní Charty základných práv, ako sú upravené v [nariadení o spoločných ustanoveniach](#). Členské štáty musia mať zavedené účinné mechanizmy na zabezpečenie dodržiavania základných práv zakotvených v charte pri vykonávaní programov politiky súdržnosti.

V rámci budúceho viacročného finančného rámca na roky 2028 – 2034 Komisia navrhuje, aby [plány národného a regionálneho partnerstva](#) zahŕňali spoľahlivé záruky na zabezpečenie

⁴⁷ Podskupina [skupiny na vysokej úrovni pre nediskrimináciu, rovnosť a rozmanitosť](#) a [skupiny na vysokej úrovni pre boj proti nenávistným prejavom a zločinom z nenávisti](#).

⁴⁸ Ako napr. [spoločné hlavné zásady pre národné akčné plány proti rasizmu a rasovej diskriminácii](#).

⁴⁹ [Spoločné hlavné zásady pre vypracovanie národných akčných plánov proti rasizmu](#).

⁵⁰ Európske politické centrum 2025: Zabezpečenie európskeho občianskeho priestoru; FRA 2024: Zhrnutie kľúčových zistení z konzultácie agentúry FRA o občianskom priestore na rok 2024; Občianska spoločnosť Európa 2025: Príspevok k výročnej správe o právnom štáte za rok 2025.

dodržiavania zásad právneho štátu a účinného uplatňovania Charty základných práv EÚ. Členské štáty a Komisia budú musieť prijať vhodné opatrenia na zabránenie akejkoľvek diskriminácii na základe rasového alebo etnického pôvodu počas prípravy, vykonávania, monitorovania, podávania správ a hodnotenia plánov.

Komisia:

- obnoví fórum občianskej spoločnosti pre boj proti rasizmu a vypracuje ročný pracovný program, ktorým sa bude riadiť jeho činnosť,
- zorganizuje semináre s členskými štátmi na podporu národných snáh o riešenie rasizmu na národnej/regionálnej úrovni,
- aktualizuje a posilní mandát expertnej skupiny pre národné vykonávanie akčného plánu EÚ proti rasizmu a vyzve kandidátske krajiny EÚ, aby sa k nej pripojili,
- pripraví zriadenie medzinárodného okrúhleho stola na prehĺbenie spolupráce s príslušnými orgánmi OSN, Rady Európy a inými multilaterálnymi orgánmi,
- poskytne podporu prostredníctvom príslušných výdavkových nástrojov EÚ na podporu projektov a organizácií bojujúcich proti rasizmu a rasovej diskriminácii.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- vypracovali národné akčné plány proti rasizmu a vymenovali národných koordinátorov pre boj proti rasizmu,
- podporili vypracovanie miestnych akčných plánov proti rasizmu v regiónoch, mestách, školách a komunitných centrách.

KAPITOLA V – VEDENIE PRÍKLADOM

Podpora rozmanitosti a začlenenia je nevyhnutná na zabezpečenie spravodlivého a efektívneho pracoviska, ako aj na prilákanie talentov. Keď sa zamestnanci cítia byť zastúpení na všetkých úrovniach vrátane vedúcich pozícií, posilňuje to ich pocit spolupatričnosti a sebadôvery. Komisia je naďalej odhodlaná dodržiavať politiku nulovej tolerancie voči všetkým formám diskriminačného správania.

Podpora rozmanitosti pri prijímaní zamestnancov v Európskej komisii

Etnická, kultúrna a jazyková rozmanitosť Európy by sa mala odrážať v inštitúciách EÚ. Vo svojej [stratégii pre ľudské zdroje \(HR\)](#) sa Komisia zaviazala „ísť príkladom v oblasti inkluzívnosti a rozmanitosti“⁵¹, aby lepšie odrážala rozmanitosť európskej spoločnosti. Na základe výsledkov [prieskumu o rozmanitosti, začlenení a rešpekte na pracovisku](#), [Akčný plán pre rozmanitosť a začlenenie na pracovisku \(2023 – 2024\)](#) poskytol rámec na plnenie záväzkov stratégie s cieľovými opatreniami pre prístup nulovej tolerancie voči akémukoľvek druhu alebo forme diskriminácie vrátane diskriminácie na základe rasového alebo etnického pôvodu. V roku 2025 sa prieskum zopakoval a jeho výsledky podporia **aktualizovaný akčný plán na zvýšenie rozmanitosti prostredníctvom opatrení na podporu a revidovaných usmernení pre nábor**.

Cieľom cieľených náborových stratégií je zvýšiť viditeľnosť a dostupnosť kariéry v EÚ pre nedostatočne zastúpené skupiny. [Európsky úrad pre výber pracovníkov \(EPSO\)](#) zaviedol **cieľené informačné stratégie na prilákanie uchádzačov zo všetkých etnických skupín, napríklad prostredníctvom veľtrhov rozmanitosti alebo partnerstiev s občianskou spoločnosťou a komunitnými organizáciami**. Údaje o rozmanitosti sa zbierali prostredníctvom anonymných a dobrovoľných prieskumov bývalých uchádzačov výberových konaní úradu EPSO s cieľom identifikovať a riešiť prípadné problémy, ktoré znižujú rozmanitosť výberového konania.

Pokiaľ ide o **Program stáží v Európskej komisii**, Komisia uplatnila osobitnú stratégiu rozmanitosti a začlenenia prostredníctvom cieľených propagačných materiálov na zvýšenie rozmanitosti uchádzačov (napríklad v sociálnych médiách). Okrem toho Komisia reviduje rozhodnutie o pravidlách, ktorými sa riadi systém stáží, a zvažuje otvorenie stáží pre uchádzačov, ktorí ukončili odborné vzdelávanie a prípravu, a zavedenie niektorých pozitívnych opatrení pre nedostatočne zastúpené skupiny.

S cieľom podporiť tvorbu politiky založenej na dôkazoch, a to aj v súvislosti s vlastnými ľudskými zdrojmi, **bude Komisia pokračovať v zbere údajov o rovnosti na pracovisku** na dobrovoľnom, anonymizovanom základe, ktorý je zlučiteľný s právami.

Zlepšenie budovania kapacít

Komisia naďalej poskytuje a podporuje programy odbornej prípravy, mentoringu a koučingu pre všetkých svojich zamestnancov vrátane vedúcich pracovníkov. Školenia o nevedomej zaujatosti a etickom správaní sú doplnené modulmi o rasovej zaujatosti a mikroagresii. Cieľom týchto iniciatív je zvýšiť informovanosť, znížiť diskriminačné správanie a posilniť kapacity Komisie na riešenie rasizmu.

Komisia v rámci svojho úsilia aktualizovala svoj [rámec proti obťažovaniu](#) s cieľom lepšie riešiť všetky formy diskriminácie na pracovisku, čo možno vzťahnuť na obťažovanie

⁵¹ [Rozmanitosť a začlenenie – Európska komisia](#).

súvisiace s rasizmom alebo akýmkoľvek iným nevhodným správaním. **Podporné služby vrátane mediačných a poradenských služieb, hlavného dôverného poradcu a siete dôverných poradcov poskytujú poradenstvo a pomoc zamestnancom postihnutým diskrimináciou.** S cieľom zabezpečiť účinnosť rámca proti obťažovaniu sa vyšetrovací a disciplinárny úrad zaoberá aj prípadmi rasovej diskriminácie alebo obťažovania.

Komisia:

- aktualizuje akčný plán pre rozmanitosť a začlenenie na pracovisku v roku 2026,
- ponúkne a podporí cielené školenia o rovnosti, mentoring a koučing pre všetkých svojich zamestnancov,
- zabezpečí pracovné prostredie bez diskriminácie a bude dôsledne uplatňovať stratégiu nulovej tolerancie obťažovania,
- bude pokračovať v realizácii cielených stratégií oslošovania s cieľom prilákať uchádzačov zo všetkých etnických skupín,
- bude zhromažďovať údaje o rovnosti vrátane prieskumov na monitorovanie rozmanitosti zamestnancov a ich skúseností na pracovisku.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- zaviedli politiku nulovej tolerancie obťažovania vo verejnom sektore,
- systematicky ponúkali školenia proti predsudkom a rozmanitosti pre všetkých štátnych zamestnancov.

ZÁVER

Táto stratégia je rozhodujúcim krokom smerom k skutočnej Únii rovnosti, v ktorej môže každý žiť, viesť a prosperovať bez toho, aby bol vystavený rasizmu, či už ide o rasizmus voči osobám čiernej pleti, protirómsky rasizmus, antisemitizmus, rasizmus namierený proti Aziatom alebo nenávisť voči moslimom. Stratégia poskytuje komplexný rámec na boj proti všetkým formám rasizmu, medziľudskému a štrukturálnemu rasizmu, rasovej diskriminácii, trestným činom z nenávisti a násiliu a predkladá konkrétne opatrenia, ktoré sa majú realizovať na európskej, vnútroštátnej a miestnej úrovni.

Pri predkladaní tejto stratégie boja proti rasizmu sa Komisia zaväzuje bojovať proti rasizmu komplexným spôsobom, a to začlenením boja proti rasizmu do všetkých politík EÚ a pravidelnou spoluprácou so zainteresovanými stranami. Dosiahnutie pokroku si vyžaduje spoločné úsilie na všetkých úrovniach. Európske inštitúcie a agentúry, členské štáty, regionálne a miestne orgány, orgány pre rovnosť, súkromný sektor a občianska spoločnosť sa musia aktívne zapojiť a prijať konkrétne opatrenia.

Rasizmus je v rozpore so základnými hodnotami, na ktorých je EÚ založená, a poškodzuje jej sociálno-ekonomickú súdržnosť. Zabezpečením rovnakého prístupu k rovnakým príležitostiam v oblasti vzdelávania, zamestnanosti a účasti na spoločenskom živote pre všetkých jednotlivcov bez ohľadu na ich pôvod EÚ maximalizuje potenciál každého človeka. Rôznorodým a inkluzívnym prostredím sa podporujú inovácie, kreativita a riešenie problémov, ktoré sú kľúčom k hospodárskemu rastu. Podpora rovnosti a boj proti rasizmu okrem toho pomáha prilákať investície a talenty, čím sa zvyšuje schopnosť EÚ konkurovať na čoraz viac prepojenom a rozmanitom globálnom trhu.

Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby podporili vykonávanie tejto stratégie. Komisia okrem toho vyzýva Európsky výbor regiónov a Európsky hospodársky a sociálny výbor, aby spojili miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov a občiansku spoločnosť a diskutovali o ďalšom posilnení boja proti rasizmu.

Komisia bude monitorovať vykonávanie opatrení uvedených v tejto stratégii a v polovici obdobia podá správu.